

ОМБУДСМАН ЗА ДЈЕЦУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

OMBUDSMAN ZA DJECU
REPUBLIKE SRPSKE

Djeca ^{na}
internetu

ОГЛАСНА ТАБЛА

**DJECA
RODITELJI
ŠKOLA**

**DJECA NA
INTERNETU**

www.djecanainternetu.org

DRAGA DJECO,

Na internetu možeš da učiš, da istražuješ, igraš se, zabavljaš, dopisuješ i razgovaraš...

Na internetu, kao i u svijetu oko tebe, možeš sresti različite ljude, neki od njih nemaju dobre namjere i mogu te povrijediti.

Kada koristite internet, budite oprezni!

- ❖ Ime i prezime, adresa stanovanja, brojevi telefona, ime škole, sportskog kluba i slično su lične informacije koje ne treba da ostavljaš na internetu bez znanja roditelja;
- ❖ Uvijek koristi nadimke ili neke šifre kada koristiš internet;
- ❖ Ponašaj se pristojno. Razgovaraj i druži se sa drugima odgovorno, a to znači: o drugima nemoj pisati uvredljive, ružne i neistinite sadržaje, nemoj da tračariš o drugima, nemoj da prosjeđuješ svoje i tuđe fotografije bez pristanka tih osoba, jer to zauvijek ostaje sačuvano i može se koristiti tako da i tebe i druge povrijedi;
- ❖ Sadržaji koji se nude na internetu nisu uvijek dobronamjerni, mogu biti i opasni i štetni, i mogu te uznemiriti;
- ❖ Razgovaraj sa roditeljima i odraslima u koje imaš povjerenje;
- ❖ Neki ljudi koje srećeš na internetu mogu da o sebi govore neistinite stvari (na primjer: stariji čovjek može da se predstavlja da je tinejdžer);
- ❖ Ako te neko nepoznat postavi na svoju kontakt listu, obavezno ga blokiraj. Ako ti neko staviš na svoju listu, a više ne želiš da on bude tu, slobodno ga izbriši;
- ❖ Nikad nemoj da pristaneš da se lično upoznaš u realnom svijetu sa osobom koju si upoznao samo na internetu;
- ❖ Ako neko koga poznaješ samo na internetu zatraži da se sastanete ili da pošalješ svoje ili tuđe fotografije i slične stvari, nemoj to činiti, i obavezno o tome razgovaraj sa roditeljima ili odraslim osobama u koje imaš povjerenja.

RODITELJI

Odnos sa djecom zahtijeva **saradnju i otvoren razgovor, razumijevanje i međusobno poštovanje i povjerenje**. Ukoliko se na tim osnovama izgrađuje i razvija odnos roditelja i djece, od najranijeg uzrasta djeteta, dijete će bez straha, od roditelja ili staratelja tražiti pomoć za sve situacije koje ga mogu povrijediti i ugroziti pa i na internetu.

VAŽNO JE ZNATI

- ❖ Bez obzira na prednosti koje ima internet, on može biti iskorišten i za uznemiravanje i ugrožavanje vašeg djeteta. Zato:
- ❖ Dogovorite s djecom pravila upotrebe kompjutera i interneta (dužinu i način upotrebe), ne zaboravite, ta pravila važe i za vas;
- ❖ Postavite kompjuter na vidno mjesto u stanu dostupno svim članovima porodice;
- ❖ Naučite osnovne stvari i terminologiju korištenja interneta, dozvolite da vas djeca nešto nauče;
- ❖ Objasnite djeci ko je stranac u stvarnom i virtuelnom svijetu;
- ❖ Razgovarajte s djecom o pravilnoj i odgovornoj upotrebi interneta. Objasnite im pozitivne i negativne strane njegove upotrebe. U najranijem uzrastu upozorite djecu na neugodnosti i opasnosti koje mogu nastati kada neki ljudi zloupotrebe internet;
- ❖ Pokažite interesovanje za sadržaje na internetu koje posjećuju vaša djeca, upoznajte stranice koje posjećuju;
- ❖ Zaštitite svoj kompjuter od neželjenih sadržaja uz pomoć programa za zaštitu;
- ❖ Iako je većina najboljih programa za zaštitu komercijalna, postoje i besplatni programi, koje možete jednostavno preuzeti s interneta;
- ❖ Podržite djecu da prijave svaki oblik nasilja ili bilo koji oblik uznemiravanja;
- ❖ Recite djeci da oni nisu krivi ako su žrtve nasilja na internetu i da im zbog toga nećete zabraniti internet. Potražite pomoć nadležnih za sve situacije koje predstavljaju prijetnju bezbjednom odrastanju vašeg djeteta.

ŠTA JE OBAVEZA ŠKOLE?

- ❖ Da edukuje djecu o pristojnoj i nekonfliktnoj komunikaciji u svim situacijama, pa i na internetu i putem mobilnog telefona;
- ❖ Da kod djece razvija odgovorno ponašanje u svim situacijama, dok su na internetu;
- ❖ Da edukuje djecu o sigurnom i odgovornom korištenju interneta i načinu zaštite od neželjenih i nezakonitih sadržaja;
- ❖ Da edukuje djecu o nasilju, njegovim vrstama, oblicima i posljedicama, te kako ga prepoznati i kome ga prijaviti;
- ❖ Da podstiče djecu na prijavljivanje svih oblika nasilja, i onih na internetu;
- ❖ Da pruži potrebnu pomoć djeci u svim slučajevima nasilja i u školi i van nje;
- ❖ Da zajedno s djecom definiše jasna pravila korišćenja interneta i mobilnih telefona u školi;
- ❖ Da podstiče aktivno učešće djece u procesu edukacije, prevencije i zaštite na internetu;
- ❖ Da uključi djecu u oblikovanje didaktičkog i nastavnog materijala (priručnika, brošura i sl.);
- ❖ Da zajedno s djecom radi na kreiranju školskih e-novina, školskog web sajta i vannastavnih aktivnosti;
- ❖ Da obezbjedi programe zaštite svih kompjutera u školi koji blokiraju neprikladne stranice;
- ❖ Da kontaktira institucije nadležne za pomoć, podršku i zaštitu djece i njihovih interesa.

NASILJE NA INTERNETU

Aktivnost na internetu koja šteti ili može da šteti djetetu je nasilje na internetu. Javlja se u različitim oblicima, između ostalog kao:

- ❖ Poruke neprijemnog i uznemiravajućeg sadržaja;
- ❖ Uvredljive i prijeteće poruke;
- ❖ Slanje fotografija koje vrijeđaju djetetovo dostojanstvo, integritet, slobodu i bezbjednost;
- ❖ Podsticanje govora mržnje i mržnje uopšte na internetu;
- ❖ Prosljeđivanje tuđih fotografija na komentar ili bilo kakvog sadržaja o drugome sa zahtjevom na komentar;
- ❖ Povređivanje privatnosti upadanjem u tuđi kompjuter i čitanjem tuđih sadržaja komunikacije na internetu, ali i krađom tuđe lozinke;
- ❖ Slanje neželjene pošte, spemova i virusa putem elektronske pošte ili na bilo koji drugi način na internet mreži;
- ❖ Iznošenje ličnih i porodičnih podataka;
- ❖ Lažno predstavljanje i upotreba lažnog identiteta;
- ❖ Iskorištavanje djece za dječiju pornografiju;
- ❖ Vrbovanje djece za prostituciju;
- ❖ Otmica djece.

Nasilje na internetu može biti prisutno 24 sata i svaki dan u sedmici i na svakom mjestu, na kojem su djeca do sada bila potpuno zaštićena.

Pozovi:

**Ombudsman
za djecu RS:**

+387 51 222 420

**Ministarstvo
unutrašnjih
poslova RS:**

+387 51 331 289

Ako imaš problem

Ako te uznemiri sadržaj nekih stranica na internetu, ako te osoba koju si upoznao na internetu čini nesrećnim, **PROBLEM NIJE U TEBI!**

ODMAH razgovaraj sa roditeljima ili sa svojim nastavnikom. Uvijek možeš da tražiš pomoć - **hrabro sanduče**.

Zbog prijavljivanja nećeš imati nikakvih posljedica.

www.djecanainternetu.org